

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
**A Model for Developing Competencies of Secondary School Administrators
in the New Era under Jurisdiction of the Secondary Educational
Service Area Office Phra Nakhon Si Ayutthaya**

เจนวุฒิ บุญชูพงศ์,
ณรงค์ พิมสาร และ เสวียน เจนเขว้า
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
Jenwut Boonchupong,
Narong Pimsarn and Sawien Jenkwao
North Bangkok University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: jenwut007@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยดำเนินการ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยากับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 68 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน 2) พัฒนาและตรวจสอบร่างรูปแบบด้านความเหมาะสมและความถูกต้อง โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน 3) ประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้โดยผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 68 คน และ 4) ทดลองใช้รูปแบบ จำนวน 2 โรงเรียน โดยมีผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ค่าร้อยละ 2) ค่าเฉลี่ย และ 3) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย 2.1) องค์ประกอบของสมรรถนะ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ 2.2) สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ 5 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การประสานสัมพันธ์ การวางแผน

* วันที่รับบทความ : 19 ธันวาคม 2565; วันแก้ไขบทความ 29 เมษายน 2566; วันตอบรับบทความ : 30 เมษายน 2566

กลยุทธ์ การบริหารการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาบุคลากร 3) ผลการประเมินรูปแบบด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) ผลการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นของการพัฒนาสมรรถนะเท่ากับ 0.09

คำสำคัญ: รูปแบบ; สมรรถนะ; ผู้บริหารโรงเรียน

Abstracts

This research is aimed to develop a model for developing competencies of secondary school administrators in the new era under jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office Phra Nakhon Si Ayutthaya. The research procedure was divided into 4 phases: 1) to study the present state of competencies in the development of secondary school administrators in the target area of 68 secondary school administrators and 9 professionals; 2) to develop and validate the draft model in terms of propriety and accuracy by 5 experts; 3) to evaluate the model in terms of utility and feasibility by 68 secondary school administrators; and 4) to test the model at 2 schools with 6 subjects. Research instruments consisted of questionnaires, interviews, and assessment forms. The data were analyzed by a computer program. And research statistics included percentage, mean, and standard deviation.

The research results indicated that: 1) The present state of competencies in developing secondary school administrators in the new era have overall performance at the highest level. 2) The model for developing competencies of secondary school administrators in the new era under jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office Phra Nakhon Si Ayutthaya consists of 2.1) three competency components that are knowledge, skills, and attributes 2.2) five competencies of secondary school administrators in the new era: instructional leadership, collaborative relationship, strategic planning, change management, and human resource development. 3) The results of the model evaluation showed that the utility and feasibility was at the highest level. And 4) The results of the experiment based on the model found that overall results were also at the highest level. The rate of increase of developing competencies was at 0.09.

Keywords: Model; Competency; School Administrators

บทนำ

ปัญหาและความท้าทายที่เกิดจากระบบการศึกษาประการแรก คือ คุณภาพของคนไทยทุกกลุ่มวัยยังมีปัญหา ปัญหาเกิดขึ้นเป็นผลจากระบบการศึกษาของประเทศที่ยังไม่สามารถเตรียมและพัฒนาคนในแต่ละช่วงวัยให้มีทักษะและคุณลักษณะที่พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจและสังคม และเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงกับระบบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษาในทุกระดับการศึกษา มาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูตามมาตรฐานวิชาชีพ และระบบการจัดการศึกษาและการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะการเรียนรู้ทักษะการดำรงชีวิต รวมถึงการสร้างลักษณะนิสัยและคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับพลเมืองในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา : 67- 69)

เห็นได้ว่าประเทศไทยมีปัญหาส่วนหนึ่งที่เกิดจากสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับ คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2562 : 3) กล่าวว่า สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนหนึ่งเกิดจากไม่มีการกำหนดสมรรถนะกลางของผู้บริหารที่ชัดเจน และผู้บริหาร โรงเรียนในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีสมรรถนะสูง คือ มีความรู้ ความสามารถ/ทักษะ และคุณลักษณะที่ จำเป็นของผู้บริหารในการปฏิบัติงานบริหาร ให้ประสบความสำเร็จสูงกว่าเดิม มีคุณภาพสูงกว่าเดิมหรือระดับ มาตรฐานสากล ซึ่งหมายถึงการที่ผู้นำโรงเรียนต้องได้รับการฝึกอบรม พัฒนาและการเสริมสร้างสมรรถนะ ครอบคลุมองค์ประกอบสมรรถนะ 3 กลุ่ม (นุชนรา รัตนศิริประภา, 2557 : ออนไลน์) องค์ประกอบทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนในยุคใหม่ เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์บรรลุตามเป้าหมาย ที่ต้องมีการนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ตั้งขึ้นตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2564 เขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยท้องที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564 : 6) มีโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด จำนวน 29 โรงเรียน ต้องมีการพัฒนา สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เปลี่ยนแปลงที่มีการเปลี่ยนแปลง ทางด้านเทคโนโลยีและเหมาะสมกับเหตุการณ์ปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงต้องค้นหาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนให้ ตรงตามปัญหาและความต้องการของผู้บริหารโรงเรียนให้เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จึงมีความสนใจที่จะ นำเสนอรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ นำไปใช้เป็นแนวทางใน การพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาใน ยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
4. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบโดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเป็นการวิจัยในรูปแบบผสมผสาน แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ขั้นตอนนี้ มี 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ศึกษาวิเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี วารสาร รายงานวิจัย และข้อมูลสถิติ ที่เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย

ส่วนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นกับประชากรที่ใช้ในการวิจัยเพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ส่วนที่ 3 ศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรสำหรับการตอบแบบสอบถามความคิดเห็นด้านสภาพปัจจุบันในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 29 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษารักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 29 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 39 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับการสัมภาษณ์ด้านแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษาตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป จำนวน 7 คน และรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 2 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพปัจจุบันและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามความคิดเห็นด้านสภาพปัจจุบันในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
2. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างด้านแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาและตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาดำเนินการวิจัยด้วยการการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารสถานศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบสอบถามความคิดเห็นด้านความเหมาะสมและความถูกต้อง เพื่อตรวจสอบและยืนยันรูปแบบการพัฒนสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษามีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ หรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา และจบการศึกษาระดับปริญญาเอกสาขาการบริหารการศึกษา หรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบการพัฒนสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นด้านความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบการพัฒนสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการพัฒนสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ขั้นตอนนี้เป็นการประเมินร่างรูปแบบการพัฒนสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นด้านความเป็นประโยชน์และด้านความเป็นไปได้กับประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 29 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษารักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 29 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 39 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในการใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ขั้นตอนที่ 4 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ขั้นตอนนี้เป็นการทดลองใช้และรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา สร้างขึ้นว่าส่งผลต่อการปฏิบัติได้จริงหรือไม่ โดยนำไปทดลองใช้ปฏิบัติจริงกับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 2 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2565 เป็นเวลา 5 เดือน

กลุ่มทดลองที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โรงเรียนภาษี "สุนทรวิทยานุกูล" และโรงเรียนท่าช้างวิทยาคม จำนวน 6 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. คู่มือการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
2. แบบประเมินสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล และนำหนังสือขอความอนุเคราะห์จัดส่งไปที่โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา และผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะ แบบประเมินความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบฯ แบบประเมินสมรรถนะ และแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แนวทางของแนวทางการพัฒนา โดยผู้วิจัยสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีการบันทึกเสียง ถอดเทปบันทึกเสียง วิเคราะห์เนื้อหา และสรุปผลการสัมภาษณ์

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

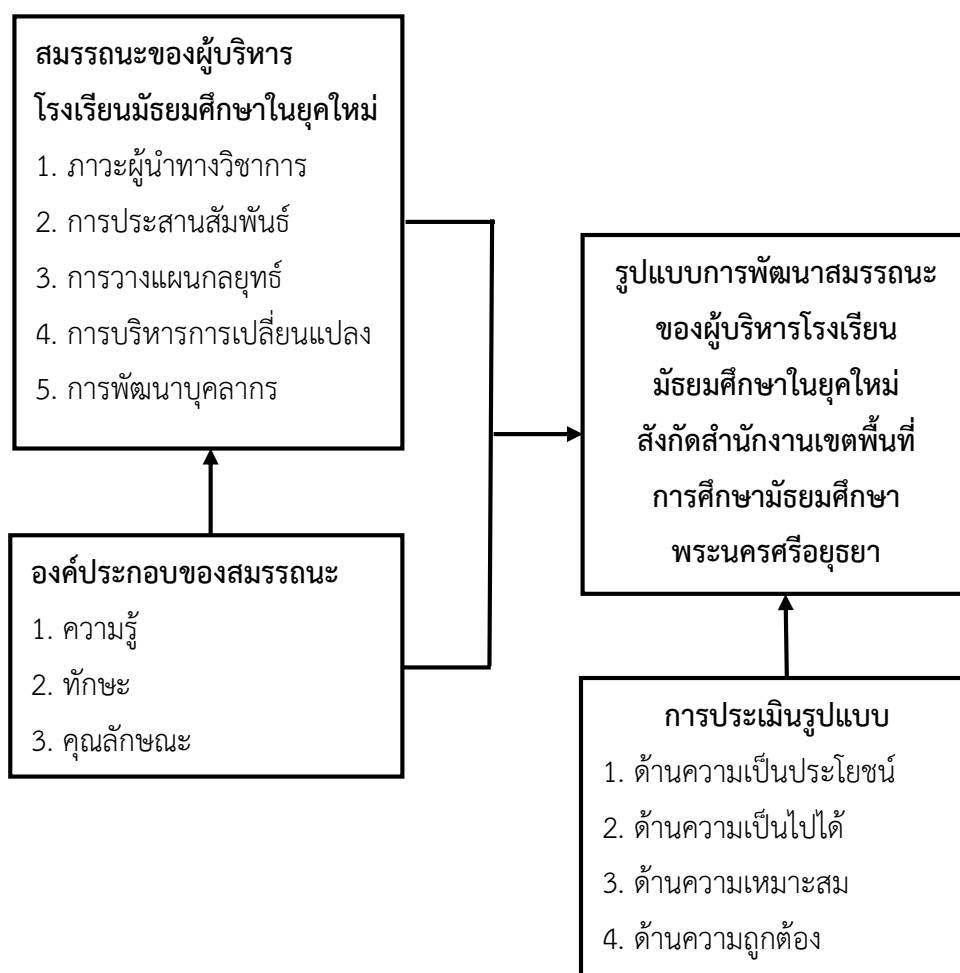
1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะ แบบประเมินความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบฯ แบบประเมินสมรรถนะ แบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบฯ และผลการทดลองใช้รูปแบบฯ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และจากการวิเคราะห์เนื้อหา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยในรูปแบบผสมผสาน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ด้านการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่

การพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่	สภาพปัจจุบัน		
	μ	σ	แปลผล
1. ภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.60	0.56	มากที่สุด
2. การประสานสัมพันธ์	4.63	0.52	มากที่สุด
3. การวางแผนกลยุทธ์	4.71	0.50	มากที่สุด
4. การบริหารการเปลี่ยนแปลง	4.57	0.57	มากที่สุด
5. การพัฒนาบุคลากร	4.63	0.54	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.63	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยภาพรวมมีสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.63$, $\sigma = 0.54$)

ตอนที่ 2 ผลพัฒนาและตรวจสอบร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

จากผลของการดำเนินการในขั้นตอนที่ 1 นำมาดำเนินการวิจัยด้วยการสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถามความคิดเห็นด้านความเหมาะสมและความถูกต้องกับผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบและยืนยันรูปแบบฯ พบว่า ร่างรูปแบบฯ มีความเหมาะสมและความถูกต้องในองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด และมีการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารสถานศึกษา และผู้วิจัยจึงยกร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา มีรายละเอียดดังนี้

สมรรถนะด้านที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. แสวงหาความรู้อยู่เสมอเพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2. วิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

3. ศึกษาวิจัยและหาความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ และสังเคราะห์ความรู้เพื่อนำไปพัฒนาบุคลากรและสถานศึกษา

องค์ประกอบที่ 2 ทักษะ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. พัฒนาทักษะที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษาด้วยการศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ และนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา

2. พัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อนำไปบริหารจัดการตามบริบทของสถานศึกษา

3. จัดระบบนิเทศครูเพื่อให้ครูพัฒนาการเรียนการสอน และมีระบบนิเทศครูเพื่อแก้ปัญหาเร่งด่วนที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน โดยมีกิจกรรมที่สื่อสารเพื่อแก้ปัญหา

4. จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

องค์ประกอบที่ 3 คุณลักษณะ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. ส่งเสริมผู้นำให้เป็นต้นแบบทางความคิดและพฤติกรรมในการทำงาน เพื่อให้มีแนวความคิดทัศนคติ แนวทางการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานที่ดี

2. สนับสนุนครูด้านต่าง ๆ ให้มีความทันสมัย ได้แก่ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อสามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพและเป็นไปตามธรรมชาติของผู้เรียน

3. ส่งเสริมการสอนแบบ Active Learning เป็นหลักเพื่อให้ครูและนักเรียนได้เรียนรู้ ปฏิบัติร่วมกัน

สมรรถนะด้านที่ 2 การประสานสัมพันธ์ มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวทางที่สร้างการมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดวิธีการพัฒนาที่สร้างการมีส่วนร่วม

2. สร้างเครือข่ายระหว่างส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีรอบความคิดและทักษะที่จำเป็นในการสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ส่วนรวม

3. คิดค้นและสร้างระบบบริการหรือศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้บริการผู้เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบที่ 2 ทักษะ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. ให้บุคลากรร่วมกันลงมือปฏิบัติทำโครงการต่าง ๆ อย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงาน

2. สร้างความร่วมมือกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้เรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ชุมชน เครือข่าย ในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3. สร้างเครื่องมือเชื่อมเครือข่ายทางสังคมแบบออนไลน์เพื่อติดต่อกับผู้เกี่ยวข้อง
องค์ประกอบที่ 3 คุณลักษณะ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. มุ่งสร้างการมีส่วนร่วม ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมในการทำงานและไม่เลือกปฏิบัติ คำนึงถึงผลกระทบของการตัดสินใจต่อส่วนรวมโดยพิจารณาถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนและทุกระดับ

2. ให้เกียรติ ยกย่องชมเชยผู้มีส่วนร่วม

3. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความจริงใจต่อผู้เกี่ยวข้อง

4. ส่งเสริมการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในสถานศึกษา

สมรรถนะด้านที่ 3 การวางแผนกลยุทธ์ มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. ประมวลผลสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ให้เป็นความรู้ที่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสถานศึกษา

2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร

3. กำหนดทิศทางและนโยบายขององค์กร

องค์ประกอบที่ 2 ทักษะ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. จัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี

2. ดำเนินการตามแผนปฏิบัติราชการประจำปี

3. ประเมินผลแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา

4. ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการปฏิบัติงานของบุคลากรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

ตำแหน่งและวิทยฐานะ

องค์ประกอบที่ 3 คุณลักษณะ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. ปลุกฝังกระบวนการทางความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และอุดมการณ์ในการทำงานที่ดี

2. กระตุ้นบุคลากรให้มีการทบทวนและแก้ไขแผนปฏิบัติราชการประจำปีเป็นระยะ ๆ

สมรรถนะด้านที่ 4 การบริหารการเปลี่ยนแปลง มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. กำหนดมาตรฐานความสำเร็จของการพัฒนา ตลอดจนพัฒนาเครื่องมือและเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุน

การเรียนรู้

2. ศึกษาสังคม เศรษฐกิจของประเทศไทย และพลวัตโลก ประเมิน และวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ปัจจุบันและอนาคต

3. ศึกษาและกำหนดแนวทางให้ผู้บริหารและครูเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบที่ 2 ทักษะ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. พัฒนาค่านิยมและบุคลิกภาพให้มีทักษะที่จำเป็นสอดคล้องกับการทำงานและการใช้ชีวิตในยุคดิจิทัลและศตวรรษที่ 21

2. กำหนดแผนการ ตัวชี้วัด และโครงสร้างที่สะท้อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

3. กำหนดกิจกรรมที่รักษาการเปลี่ยนแปลงให้ยั่งยืน

องค์ประกอบที่ 3 คุณลักษณะ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. รับผิดชอบและบริหารการเรียนรู้และพัฒนานตนเอง (Self-driven Learning) กล้าเผชิญและแก้ปัญหาและอุปสรรค เปิดกว้างและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง รับผิดชอบผลลัพธ์ พร้อมรับการตรวจสอบและให้โอกาสในการเรียนรู้แก่ผู้อื่น

2. พัฒนาหรือปรับปรุงงานและองค์กรได้อย่างรวดเร็ว ลงมือสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นจากการมองเห็นโอกาส ทำงานบนหลักสากลและแนวปฏิบัติที่เป็นสากล

3. สนับสนุนและส่งเสริม บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง

4. สร้างกระบวนการเปลี่ยนแปลงในองค์กรด้วยการสร้างผู้รับผิดชอบในการวางแผนการเปลี่ยนแปลงและเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิสัยทัศน์ของการเปลี่ยนแปลง

สมรรถนะด้านที่ 5 การพัฒนาบุคลากร มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. ศึกษาและกำหนดแผนการพัฒนาบุคลากรและองค์กร

2. ศึกษาและพัฒนากลไกในระบบการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน

3. ศึกษาและกำหนดวิธีการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของบุคลากรอย่างเป็นรูปธรรม

องค์ประกอบที่ 2 ทักษะ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. กำหนดแนวทางการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงานเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ประเมินผลการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริม พัฒนา หรือปรับปรุงแก้ไข

3. กำหนดให้บุคลากรจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของหน่วยงานและของตนเอง

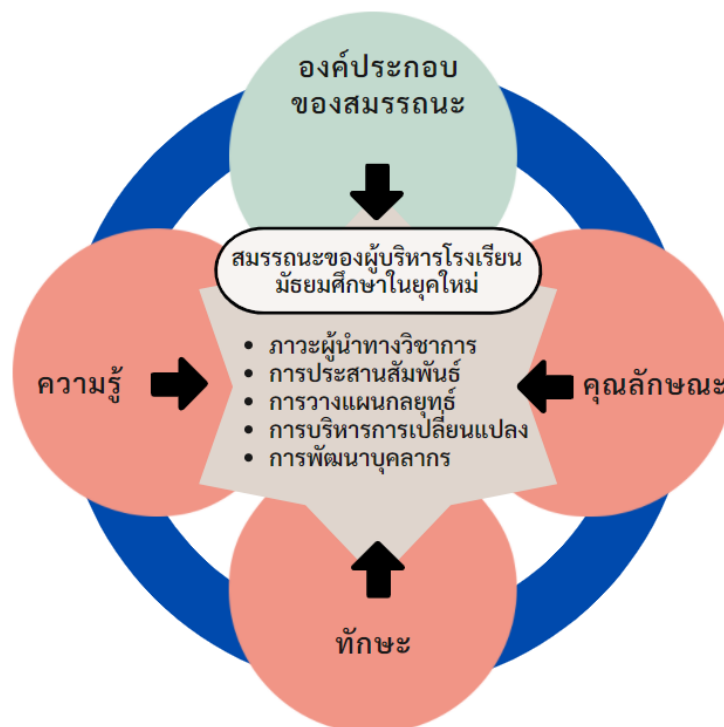
องค์ประกอบที่ 3 คุณลักษณะ เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1. ส่งเสริม ประชาสัมพันธ์ และกระตุ้นให้บุคลากร ยึดมั่นในการปฏิบัติตามมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักธรรมาภิบาล เพื่อสร้างพลังเชิงบวกที่จะสนับสนุนให้ บุคลากรได้ตระหนักและมีจิตสำนึกในการดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานโดยยึดผลประโยชน์ของชาติ เป็นที่ตั้ง

2. มีภาวะผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุคลากร

3. เสริมแรงให้บุคลากรที่ทำงานได้ประสบผลสำเร็จหรือบรรลุผลตามเป้าหมายขององค์กร

ผู้วิจัยสรุปร่างแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยสมรรถนะ 5 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การประสานสัมพันธ์ การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาบุคลากร และในแต่ละ สมรรถนะ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 ร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 2 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา	ความคิดเห็น					
	ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
1. ภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.85	0.36	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
2. การประสานสัมพันธ์	4.84	0.36	มากที่สุด	4.82	0.38	มากที่สุด
3. การวางแผนกลยุทธ์	4.87	0.33	มากที่สุด	4.86	0.34	มากที่สุด
4. การบริหารการเปลี่ยนแปลง	4.84	0.36	มากที่สุด	4.80	0.40	มากที่สุด
5. การพัฒนาบุคลากร	4.86	0.35	มากที่สุด	4.84	0.36	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.85	0.35	มากที่สุด	4.82	0.38	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในการใช้รูปแบบฯ พบว่ารูปแบบมีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.85$, $\sigma = 0.35$ และ $\mu = 4.82$, $\sigma = 0.38$ ตามลำดับ)

ตอนที่ 4 ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

ผลการทดลองใช้รูปแบบฯ กับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่า มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นของการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่เท่ากับ 0.09

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา มีการพัฒนาร่างรูปแบบฯ โดยการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และมีการตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบฯ จากผู้เชี่ยวชาญด้านบริหารสถานศึกษา ที่มีผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีความเหมาะสมและความถูกต้องในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รูปแบบฯ จึงเป็นไปตามร่างรูปแบบฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยามีความเห็นว่างรูปแบบฯ มีความเป็น

ประโยชน์และความเป็นไปได้ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อดำเนินการทดลองใช้รูปแบบฯ พบว่าส่งผลต่อการปฏิบัติงานได้จริง เนื่องจาก ผลการทดลองใช้รูปแบบฯ ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ดังนั้น รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จึงเป็นไปตามร่างรูปแบบฯ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยในรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่า ในภาพรวม มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนต้องมีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่มีในโรงเรียน เพื่อมุ่งหวังจะยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงมีการพัฒนาสมรรถนะของตนเองในแต่ละด้าน ที่จะส่งผลให้บริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮิตต์; และคณะ (Hitt et al., 2018 : 56-77) ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนที่สร้างความแตกต่าง เรื่องการระบุรูปแบบเพื่อผู้นำที่เผชิญกับวิกฤติในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ในการวิเคราะห์การสัมภาษณ์เหตุการณ์เชิงพฤติกรรมกับผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเคยมีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วที่เคยเผชิญกับวิกฤติในโรงเรียน หากมีสมรรถนะต่าง ๆ ในการทำงานอยู่ในระดับสูง จะบริหารโรงเรียนได้ประสบความสำเร็จ

2. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย ประกอบด้วย สมรรถนะ 5 ด้าน ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ การประสานสัมพันธ์ การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนาบุคลากร สมรรถนะทั้ง 5 ด้าน เป็นสมรรถนะที่ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้บริหารในหน่วยงานต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะในแต่ละด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ (2557 : ออนไลน์) ที่ศึกษาการวิจัยและรายงานการวิเคราะห์และจัดทำต้นแบบสมรรถนะของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ตามโครงการศึกษาวิจัยการปรับปรุงระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทนของข้าราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อจะได้เป็นแนวทางสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการกำหนดสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งต่าง ๆ ได้แก่ สมรรถนะหลัก สมรรถนะประจำผู้บริหาร และสมรรถนะประจำตำแหน่งงาน โดยในสมรรถนะแต่ละด้าน มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีการพัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของสมรรถนะ จึงจะเกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่องและยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาร์มา (Sharma, 2017 : x-xv) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบสมรรถนะสำหรับในการบริหาร

การศึกษาเพื่อความยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า หลักการของโครงการ The Principles for Responsible Management Education (PRME) ที่องค์การสหประชาชาติให้การสนับสนุน แบ่งสมรรถนะเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มของสมรรถนะเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ 2) กลุ่มสมรรถนะด้านอารมณ์ 3) กลุ่มสมรรถนะด้านศีลธรรม 4) กลุ่มสมรรถนะด้านพฤติกรรม

3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่า รูปแบบมีความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้วิจัยมีการศึกษาวิเคราะห์ เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี วารสาร รายงานวิจัย และข้อมูลสถิติที่เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน มีการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาแนวทางการในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ มีการตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญก่อนการประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของรูปแบบฯ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชชุดา ถาวรกลบชัย (2560 : 117) ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า พบว่า การประเมินรูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้ามีคุณภาพในด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสมที่สามารถนำไปใช้เพิ่มสมรรถนะและพัฒนาศักยภาพให้แก่ ผู้บริหารต่อไปได้ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศ มหาพรหมวัน (2561 : 128) ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบสมรรถนะผู้นำโรงเรียนเอกชนสู่มาตรฐานสากล พบว่า รูปแบบสมรรถนะทุก องค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

4. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นของการพัฒนาสมรรถนะของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่เท่ากับ 0.09 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหลังจากการประเมินรูปแบบในด้าน ความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้จากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้นำรูปแบบไปทดลองใช้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 2 โรงเรียน เป็นระยะเวลา 5 เดือน ผู้บริหารโรงเรียน มัธยมศึกษาที่นำรูปแบบไปทดลองใช้ได้ศึกษาและดำเนินกิจกรรมตามคู่มือการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยาอย่างเข้าใจ โดยมีผู้วิจัยเป็นที่ปรึกษาและผู้ให้คำแนะนำในการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะอย่างใกล้ชิด สอดคล้องกับการศึกษาของ พินดา วราสุนันท์ (2556 : 19) ที่ศึกษาเรื่องย้อนรอยการประเมินสู่มุมมอง การประเมินในอนาคต ผลการศึกษาพบว่า การประเมินในยุคปัจจุบันเน้นการประเมินที่ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสิ้นสุดโปรแกรม เพราะการประเมินจะไม่ก่อให้เกิด ประโยชน์ ถ้าไม่นำผลการประเมินไปใช้ และบุคคลสำคัญที่จะนำผลการประเมินไปใช้ก็คือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ทั้งนี้ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ทดลองใช้รูปแบบจึงเห็นว่ารูปแบบมีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี ส่งผลให้มีค่าเฉลี่ยของการพัฒนาสมรรถนะที่เพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจมาศ นิลกำแหง (2564 : 130) ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาทีมงานที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่าผลการทดลองใช้รูปแบบมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากการศึกษาสภาพทีมงานในสถานศึกษาเท่ากับ 0.10

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการวิจัยสมรรถนะด้านอื่น ๆ เช่น การสื่อสารและจิตใจ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การมีจริยธรรม การบริหารทรัพยากร เป็นต้น
2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมหรือสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียน
3. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาหรือผู้บริหารโรงเรียนเอกชน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในการวิจัยครั้งต่อไปควรเป็นการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสร้างมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. การนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยาไปใช้ให้เกิดประสิทธิผล ผู้บริหารโรงเรียนควรศึกษาคู่มือการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
2. สภาพปัจจุบันและผลการทดลองใช้รูปแบบของการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคใหม่ พบว่า สมรรถนะการบริหารการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาควรให้ความสำคัญในการพัฒนาสมรรถนะการบริหารการเปลี่ยนแปลง

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2562). รายงานเฉพาะเรื่องที่ 8 การปฏิรูปครูและอาจารย์. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2564. แหล่งที่มา <http://www.onec.go.th/th.php/book/BookView/1742>.
- นริศ มหาพรหมวัน. (2561). *รูปแบบสมรรถนะผู้นำโรงเรียนเอกชนสู่มาตรฐานสากล*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาผู้นำทางการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- นุชนรา รัตนศิริประภา. (2557). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2564. แหล่งที่มา: <https://dric.nrct.go.th/Search/ShowFulltext/2/277925>.
- เบญจมาศ นิลกำแหง. (2564). *รูปแบบการพัฒนาทีมงานที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. (2564, 17 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 138 ตอนพิเศษ 38 ง. หน้า 6. หน้า 13-14.
- พินดา วราสุนันท์. (2556). ย้อนรอยการประเมินสู่มุมมองการประเมินในอนาคต. *วารสารวัดผลการศึกษา*, 30 (18), 19.
- วิษุตา ถาวรกลปชัย. (2560). *รูปแบบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ. (2557). คู่มือการกำหนดสมรรถนะสำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่น “คู่มือสมรรถนะหลัก”. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2564. แหล่งที่มา https://www.huaiprik.go.th/datacenter/doc_download/a_121118_144716.pdf.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค.
- Hitt, Dallas H.; et al. (2018, January 1). Principal Competencies That Make a Difference: Identifying a Model for Leaders of School Turnaround. *Journal of School Leadership*, 28 (1), 56-77.
- Madaus, George F.; Scriven, Micheal; & Stufflebeam, Daniel L. (1983). *Evaluation Models Viewpoints on Educational and Human Services Evaluation*. (8th ed.). Boston: Kluwer-Nijhoff Publishing.
- Sharma, Radha R. (2017, June). A Competency Model for Management Education for Sustainability. *Vision: The Journal of Business Perspective*, 21 (2), x-xv.